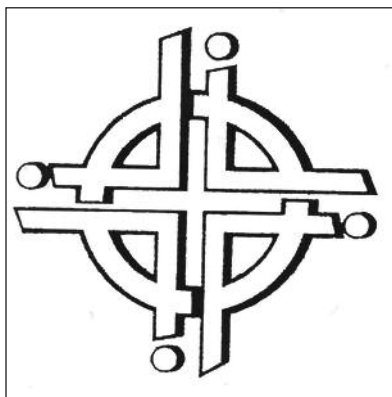

SVĚTOVÝ DEN MODLITEB 2017

FILIPÍNY

Informace o zemi a recepty

INFORMACE O ZEMI

ZEMĚ

Poloha, rozloha

Filipínská republika je stát v jihovýchodní Asii. Nachází se v západní části Tichého oceánu, severně je nejbliž ostrov Tchajwan. Filipíny jsou tvořeny 7107 ostrovů, z nichž přibližně 1000 je obydlených. Méně než polovina z nich má rozlohu větší než 2,5 km² a pouze 11 ostrovů tvoří 95 % filipínské pevniny. Hlavní jsou tři ostrovní skupiny: Luzon, Visayas a Mindanao.

Filipíny jsou vulkanického původu, leží blízko rovníku na okraji tzv. Pacifického Ohnivého kruhu. Mnoho sopek je dosud činných. Je to oblast velmi častých zemětřesení, denně jich proběhne až 20. Některá jsou ale tak slabá, že je ani nelze pocítit. Poslední velké zemětřesení bylo zaznamenáno v r. 1990.

Na největším filipínském ostrově Luzon leží hlavní město a zároveň přístav Manila.

Podnebí

Filipíny leží v horkém a vlhkém tropickém podnebním pásmu. Průměrná roční teplota se pohybuje kolem 26,5 °C. Na Filipínách existují tři roční období: teplé období od března do května, období dešťů od června do listopadu a chladné období od prosince do února.

V této oblasti je častý výskyt tajfunů; průměrně je jich až 20 za rok. Jeden z nejsilnějších, který byl kdy zaznamenán, tajfun Haiyan (na Filipínách známý pod jménem Yolanda), si v listopadu 2013 vyžádal přes deset tisíc obětí na životech, celkově zasáhl až 15 milionů obyvatel. Na místech postižených touto katastrofou pomáhaly také organizace z České republiky.

Příroda

Celkem 36 % rozlohy země zaujímají původní lesy. Roste zde například filipínský mahagon a jiné vzácné stromy. Ve vyšších oblastech převládají borové lesy, na pobřeží rostou mangrovky.

Filipíny jsou jedním z druhově nejbohatších regionů světa s vysokým procentem lokálního endemismu, např. 225 druhů ptáků se vyskytuje trvale na tomtéž místě. S ubývajícím životním prostředím však nenávratně mizí množství živočišných i rostlinných druhů.

K nejzajímavějším ptačím druhům patří orel opičí – zvaný též filipínský. Nejvýraznější ptáci ve zdejší krajině jsou zoborožci, kterých zde žije 10 druhů. Vyskytuje se zde také šest druhů ledňáčků, pity, loboši, tímálie, květozobi nebo strdimili, 14 druhů papoušků, z nich 11 druhů je endemických.

Souostroví je domovem 111 endemických druhů savců. Většinou se jedná o drobné pralesní druhy.

Také ještěři zde žije hodně, od drobných gekonů přes dráčky létavé po krokodýla filipínského.

Typickým zástupcem živočišné říše jsou opice, které někdy vyhledávají blízkost lidí.

Historie, správní zřízení

Své jméno dostaly Filipíny po Filipu II. Španělském.

V roce 1521 při své cestě kolem světa objevil Filipíny portugalský mořeplavec Ferdinand Magellan, který byl organizátorem španělské expedice do Západní Indie. Španělská kolonizace a osídlení začaly v roce 1565. Kolonizace pak trvala přes 300 let. Španělská nadvláda dosáhla politického sjednocení téměř celého souostroví známého jako Španělská Východní Indie.

V roce 1896 začala revoluce proti Španělům a vyvrcholila založením První Filipínské republiky. Následně pak tzv. Pařížská dohoda předala kontrolu nad Filipíny Spojeným státům americkým. Vláda První Filipínské republiky tuto dohodu neuznala a v červnu 1899 vyhlásila Spojeným státům válku. Ta přinesla mnoho ztrát na lidských životech. Americká vláda prohlásila konflikt za ukončený v roce 1902.

Jako příprava k osamostatnění od Spojených států byl Filipínám udělen v roce 1935 status Společenství národů. Okupace ostrovů Japonskem během 2. světové války tyto přípravy přerušila a nezávislá Filipínská republika byla ustavena po ukončení války v roce 1946.

Filipíny jsou konstituční republikou s demokratickou vládou a prezidentským systémem. Jsou řízeny jako unitární stát s výjimkou autonomní oblasti muslimského ostrova Mindanao.

Národní symboly

Vlajka Filipín byla přijata roku 1946, poté co země získala samostatnost.

Má podobu dvou vodorovných pruhů – modrého a červeného – s rovnostranným žerďovým klínem bílé barvy. Uprostřed klínu je vyobrazeno žluté/zlaté slunce s osmi paprsky, které mají tvar meče. Slunce představuje prvních osm zakládajících provincií. V každém rohu klínu jsou zlaté pěticípé hvězdy, které reprezentují tři hlavní ostrovy Filipín – Luzon, Visayas a Mindanao. Bílá barva klínu vyjadřuje rovnost a svornost, modrá mír a spravedlnost a červená udatnost.

Zvláštností filipínské vlajky je skutečnost, že podle rozmístění barevných pruhů indikuje mírový či válečný stav. V době míru je modrý pruh umístěn nahoře nebo při svislém zavěšení vlevo. V době válečného stavu se vlajka zavěšuje obráceně (modrý pruh je dole nebo vpravo).

Vlajka se tvarem a rozvržením podobá české vlajce.

Státní znak Filipín má podobu Slunce s osmi paprsky představujícími osm filipínských provincií, které povstaly proti Španělům; tři hvězdy označují tři ostrovní skupiny: Luzon, Visayas a Mindanao. V levé modré části znaku je americký orel bělohavý a v pravé červené části je lev ze znaku Leónu. Pod štítem znaku je heslo: „REPUBLIKA NG PILIPINAS“.

Lupang Hinirang (česky Vyvolená země) je státní hymna Filipín.

Filipínskou národní rostlinou je žlutě kvetoucí strom nazývaný narra. Neoficiálním národním stromem je ale druh palmy, kterému místní říkají nipa. Tato palma poskytuje množství dřeva pro stavby tradičních chatrčí na venkově.

Národním symbolem na Filipínách je také buvol. Jedním ze symbolů země a jedním z hlavních magnetů turistického ruchu je opička nártoun filipínský.

Dalším ze symbolů Filipín jsou jeepneys. Mají funkci veřejné dopravy, zastaví kdekoliv na trase na mávnutí. Do klasického jeepney se vejde až 20 lidí.

LIDÉ

Obyvatelstvo

Předpokládá se, že první lidé připluli na Filipíny přibližně před 67 000 lety. Časem se stali společenstvím lovců a sběračů, válečníků, různých vlivných skupin a ve středověku vzniklo několik drobných knížectví. V jejich čele stáli vesničtí předáci – ráždové.

V současné době se většina filipínského obyvatelstva skládá z různých etnolingvistických migrujících skupin austronéžského původu. Původní obyvatelé tmavé pleti, Agtové, tvoří menšinu a jsou spojeni s původním obyvatelstvem Malajsie a Indonésie. Evropská a americká koloniální vláda následně ovlivnila vývoj společnosti.

Podstatnou část populace vždy tvořili Japonci a Indové, čínští obchodníci zde působili již od r. 1000 před naším letopočtem.

Na Filipínách se mluví 120-170 jazyky, společně s různými dialekty je jich až 300. Národní jazyk filipínštinu, jejímž základem je jazyk Tagalog, se vláda snaží upřednostňovat od roku 1930. Oficiálním jazykem pro komunikaci je angličtina.

Filipíny mají jeden z nejvyšších populačních nárůstů v Asii, mezi lety 1990-2008 vzrostl počet obyvatel o 28 milionů. Uvádí se celkový počet 100 milionů. Jen hlavní město Manila má víc obyvatel než celá Česká republika.

Vzdělávání

Základ vzdělávacího systému na Filipínách je ovlivněn západní i východní ideologií a filosofií. Patrný je vliv Spojených států, Španělska i sousedících asijských zemí. Gramotnost je vysoká, kolem 95 %. Základní vzdělání je zdarma, ale kvůli nárůstu populace kapacita státních škol nedostačuje. Vznikají i soukromé školy.

Hospodářství

Filipíny jsou v současnosti jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik v Asii. Hospodářství je založeno na zemědělství, kde dnes pracuje 40% obyvatelstva. Pěstují se tropické plodiny (kokosová palma, rýže, cukrová třtina, banány, kakao, káva aj.). V produkci kopry, což je sušené a rozemleté jádro kokosového ořechu, jsou Filipíny na 1. místě na světě.

Začínají se rozvíjet i jiná odvětví - výroba polovodičů a elektroniky, výrobky z mědi a ropy, dopravní a textilní průmysl, atd.

Rozvinutý je telekomunikační průmysl; země má 9 mezinárodních tranzitů, pozemní satelitní stanice, kabely vedoucí pod mořem např. do Hongkongu, Japonska a jinam. Mnoho Filipínců užívá mobilní telefony jako peněženku a pro finanční transakce.

Významný je v současnosti turistický průmysl – rozvíjí se díky krásným přírodním destinacím. Odvrácenou stranou je sexuální turistika, která zahrnuje často i děti, přestože prostituce je nelegální. Nedostatek pracovních příležitostí nutí vládu vytvářet podmínky pro práci v zahraničí.

Filipíny jsou jednou ze zemí s nejvyšším počtem migrujících obyvatel na světě. Migrující pracovní síla vždy ovlivňovala velkou měrou strukturu společnosti.

Zdravotnictví

Skoro v každé větší vesnici je základní zdravotní zařízení. Péči zajišťují také soukromí lékaři za úhradu.

Náboženství

Historicky ovlivnila náboženské složení španělská nadvláda. Filipíny a Východní Timor jsou jedinými zeměmi v Asii, kde se přes 90 % obyvatel hlásí ke křesťanství. Převažují římská katolíci. Dále jsou zde protestanti a Nezávislá filipínská církev (katolická církev nezávislá na Římu).

Filipínci nepřijali ve větší míře hinduismus ani buddhismus. Buddhisté a animisté jsou zastoupeni v malém počtu.

V 15. století se z Bruneje začal na Filipíny šířit islám. Nepřekonal však španělský vliv a křesťanství. Muslimové žijící převážně na ostrově Mindanao a souostroví Sulu reprezentují asi pětiprocentní menšinu.

Společně s Vatikánem zůstanou Filipíny patrně jedinou zemí na světě, kde nejsou povolené rozvody. Brání tomu silný tlak katolické církve, a to přesto, že by schválení zákona o rozvodech podpořilo zhruba 60 % Filipínců.

PROBLÉMY ZEMĚ

Specifickým problémem Filipín, ostatně jako i mnoha jiných zemí na světě, je užívání drog, jejich pěstování a distribuce.

Současný prezident Rodrigo Duterte slíbil už ve své předvolební kampani, že nechá zlikvidovat tisíce zločinců a zbaví zemi problémů s drogovým byznysem. Od července 2016 si válka s tímto zločinem vyžádala přes 2000 obětí. Organizace lidských práv prezidenta kritizují za množství vražd, 91 % Filipínců ho však podporuje.

Bující obchod s drogami však není to jediné, co zemi trápí. V hlubokých džunglích na jihu země řadí islamistická organizace Abú Sajáfa, která je známá svými únosy domácích obyvatel i zahraničních turistů. Duterte říká, že chce zemi ochránit před „kontaminací“ Islámským státem, ke kterému se Abú Sajáfa hlásí.

Postavení a práce žen

Místní ženy jsou tradičně popisovány jako poměrně nezávislé a rovnoprávnější s muži, než je tomu např. v Číně, Indii nebo v arabském světě. Navíc jsou od nepaměti vnímány jako ekonomicky a sexuálně nezávislé, otevřené a smělé. Od dávné Angkorské říše až po současnost se vyskytují ženy v pozicích bohatých obchodnic, vlivných úřednic a mají své místo i v politice (ve funkci prezidenta byly na Filipínách už dvě ženy).

V rámci rodinného života je žena respektována a nenachází se na nejnižším stupni společenského žebříčku. Podle dávných tradic dcera není pro rodinu břemenem (rodiče jí nemuseli dát věno, naopak za ni dostali od ženicha zapláceno). Dalším důvodem lepšího postavení a větších pravomocí žen ve společnosti je fakt, že jsou ekonomicky aktivní a výrazně přispívají do rodinných rozpočtů.

Světový den modliteb

Světový den modliteb se slaví na Filipínách 70 let. Organizují jej ženy nejrůznějších protestantských vyznání.

Přípravy liturgie 2017 se zúčastnily také římskokatolické křesťanky a zástupkyně civilní společnosti. Sociální angažovanost je pro ženy SDM na Filipínách zvlášť důležitá. Zcela ve smyslu myšlenky „modlíce se jednat“ pomáhaly například v roce 2006 obětem ropné katastrofy u ostrovů Guimaras nebo přeživším tajfuny Mileno nebo Frank, které zuřily v roce 2007 na ostrovech skupiny Visayas.

RECEPTY

Klasické „adobo“ (pro 6 osob)

2 kg vepřové kýty nakrájené na kostky – 1 šálek octa – ¼ šálku sojové omáčky - 4 rozdrcené stroužky česneku - 2 polévkové lžíce cukru -1/2 polévkové lžíce pepře – bobkový list, sůl.

Promíchat a nechat 30 minut odležet. Pak v hrnci se silným dnem přivést k varu, snížit teplotu a dusit 3,5 hodiny, dokud se tekutina skoro vypaří.

Ke konci dušení lze podle chuti přidat kokosové mléko.

Jarní rolky

40 kusů asijských rýžových plátek, 50 dkg mletého masa (1:1 vepřové a hovězí), syrové zelí, 25 dkg zelených fazolek, 25 dkg mrkve, 2 5 dkg sojových klíčků, 1 velká cibule, olivový olej a česnek.

Zelí, fazolky, mrkev a sojové klíčky nakrájet na drobno. Cibuli a česnek opéci na oleji, přidat mleté maso a opéci, pak přidat postupně zelí, fazolky a mrkev a vše dohromady dusit. Až na konec přidat sojové klíčky a krátce je podusit. Vše dobře promíchat a nechat vychladnout.

Masou plnit rýžové placky a ty pak buď opéci nebo fritovat.

TEXT K POHLEDNICI (obrázku na poslední straně):

Autorka Rowena Laxamana - Sta. Rosa říká: Bůh dal Filipínám mnoho přírodního bohatství. Bůh je veliký dárce a jeho dary patří všemu stvoření. To je znamením jeho spravedlnosti. Naproti tomu lidé -mocní a silní- využívají toto bohatství pro sebe a své rodiny. Boží království má v péči všechny, i ty, kteří to nepoznávají. Církev ukazuje na to, že je každý v Božím království vítáný - to znázorňuje dlouhý bohatě prostřený stůl.

